

Značaj preventivne mobilne mamografije, Zagreb, 2004.-2005. godina

(The Role of Preventive Mobile Mammography, Zagreb 2004-2005)

Resanović B, Čulig J, Šostar Z1, Drinković I2, Horvat J, Jakopović M.

Zavod za javno zdravstvo grada Zagreba

1 Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje

2 Hrvatsko senološko društvo

Zavod za javno zdravstvo grada Zagreba u suradnji s Hrvatskim senološkim društvom, uspješno je provodio Program preventivne mobilne mamografije u gradu Zagrebu tijekom 2004. i 2005. godine. program se nastavlja i u 2006. godini.

Mamografija je nezamjenjiva, slikovna dijagnostička metoda u otkrivanju malignih bolesti dojke ranih stadija i kao takva najpogodnija je za screening. U različitoj dobi žena, mamografija se primjenjuje različitom učestalosti.

Svrha Programa preventivne mobilne mamografije je izvršenje što većeg broja mamografskih pregleda žena, te pravovremeno otkrivanje promjena na dojci, kako bi se ženu uputilo na detaljni pregled i obradu. Treba napomenuti da prema popisu stanovništva 2001. godine u Zagrebu živi 184 621 žene starije od 45 godina.

Program je namijenjen:

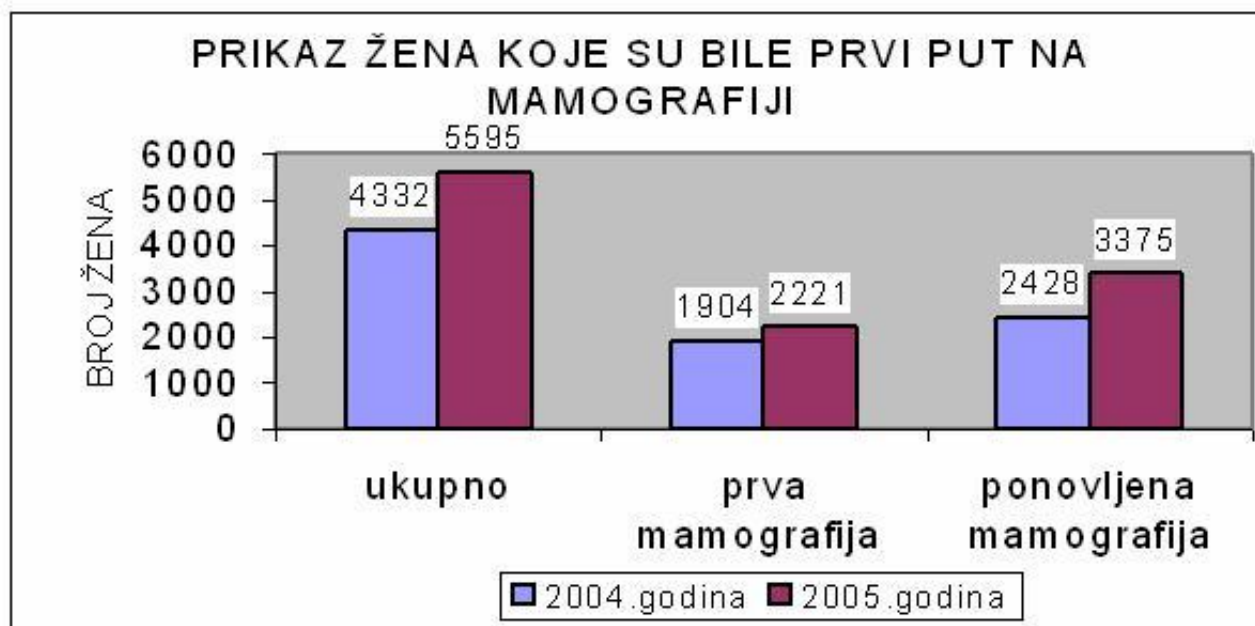
1. ženama starijim od 45 godina (za 2005. godinu)
2. ženama koje nemaju nikakvih problema s dojkama
3. ženama koje nikad nisu bile na mamografiji,
4. ženama kojima je zadnja mamografija bila uredna tj. čije snimke nisu ukazale na nikakve promjene na dojkama .
5. ženama koje u obitelji nemaju prisutan rak dojke (sestra, majka..)
6. za preglede nije potrebna uputnica, kao ni zdravstveno osiguranje - pregledi su besplatni

Ciljevi programa:

Tijekom 2004. i 2005. godine ukupno je pregledano 9 927 žena. Po očitavanju nalaza napravljena je analiza po rezultatima mamografskog nalaza (benigne promjene, neodređene promjene, suspektan nalaz, nalaz sa sigurnom malignom promjenom) po dobi žena kao i po broju i dinamici izvršenih mamografskih pregleda (prvi mamografski pregled, drugi....).

Ako se promatra ishod obavljenih mamografija (4 332 žene i 5 595 žena 2005. godine) rezultati su slijedeći:

Veliki broj žena u 2004. godini, njih 1 904 (44%) bio je tek tada prvi put na mamografiji. Tijekom 2005. godine taj broj je strukturalno niži i iznosi 39,7%

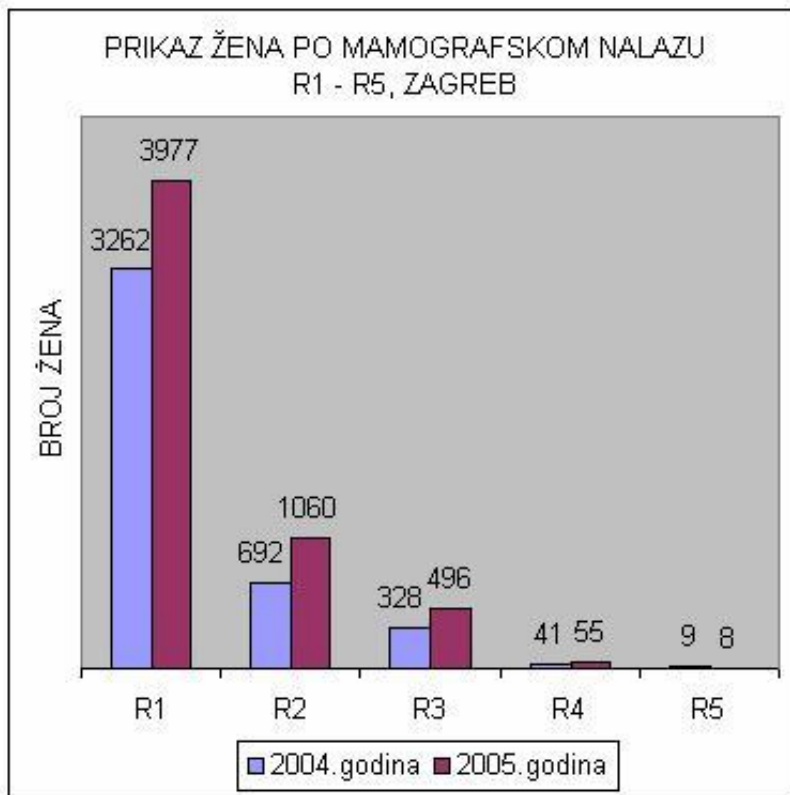

Iz anamnestičkih podataka (ispunjeni obrasci) tijekom 2004. godine 422 (9,7%) žena ulazi u rizičnu skupinu. 2005. godine u rizičnu skupinu čini 522 žene odnosno 9,3% ukupno mamografski pregledanih žena.

U analizi očitanih mamografskih slika rezultati su slijedeći:

NALAZ OČITANIH MAMOGRAFSKIH SLIKA	broj žena 2004.god. (4 332)	broj žena 2005.god (5 595)
R1 uredan nalaz	3 262 (75,3%)	3 977 (71,1%)
R2 nalaz koji pokazuje benigne promjene koje je potrebno redovito kontrolirati. UZV jednom godišnje, mamografija svake 1-2 godine ovisno o preporuci liječnika	692 (15,9%)	1 060 (18,9%)
R3 neodređena promjena, nije moguće sa sigurnošću ustanoviti o kojoj se promjeni radi te se preporučuje dodatni pregled UZV, a povezivanjem dvaju nalaza se dobije Dg	328 (7,5%)	496 (8,9%)
R4 nalaz pokazuje suspektnu malignu promjenu te se pacijentica upućuje u centar za bolesti dojke na dodatne pretrage koje će pokazati radi li se o malignoj promjeni	41 (0,9%)	55 (1 %)
R5 nalaz koji sa sigurnošću pokazuje na malignu promjenu te se pacijentica hitno upućuje u centar za bolesti dojke na kirurško liječenje i potrebne dodatne pretrage	9 (0,2%)	8 (0,1%)

Grafikon 2.

Uz očitane RTG slike učinjene mamografije, žene su dobile i preporuke liječnika, spec. radiologije koje su svrstane u četiri kategorije:

Preporuka 1. Redovita kontrola svake za 2 godine (mobilna mamografija)

Preporuka 2 Pacijentica treba izvršiti dodatni pregled UZV dojki, najčešće kod benignih promjena

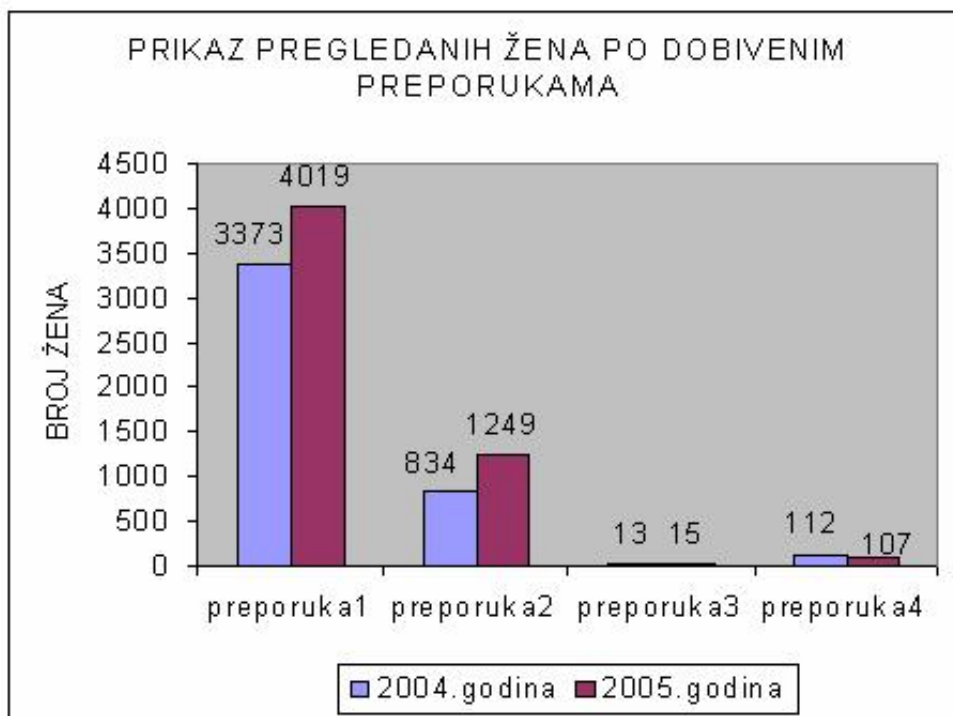
Preporuka 3 Mamografski i UZV pregled treba se učiniti jednom godišnje, najčešće kod rizične skupine žena

Preporuka 4 Preporuka kod malignih i suspektih malignih nalaza ili neodređenih promjena kad je potrebno izvršiti kompletni klinički pregled

Ukupno 9 927 pregledane žene tijekom 2004. I 2005. godine preporuke su bile raspodijeljene na slijedeći način:

Preporuke liječnika spec.radiologa	broj žena; 2004.godina	broj žena; 2005. godina
PREPORUKA 1	4 332	5 595
PREPORUKA 1	3 373 (77,9%)	4 019 (71,8%)
PREPORUKA 2	834 (19,3%)	1 149 (20,5%)
PREPORUKA 3	13 (0,3%)	15 (0,3%)
PREPORUKA 4	112 (2,6%)	107 (1,9%)

Grafikon 3.

Osim navedenog Program preventivne mobilne mamografije ima i druge zadaće :

planiranje, predlaganje i provedba mjera za sprečavanje, rano otkrivanje i suzbijanje kroničnih masovnih bolesti (dijagnostika – mamografija)

zdravstveno prosvjeđivanje žena

edukacija liječnika primarne zdravstvene zaštite (obiteljska medicina, ginekologija)

Zaključak:

U Zagrebu, kao i brojnim zemljama razvijenog svijeta, veliki zdravstveni problem predstavlja kasno otkrivanje raka dojke. Rak dojke je najčešći zloćudni tumor žena po pojavnosti i po smrtnosti. Dokazano je da redovita mamografija kod žena smanjuje smrtnost od raka dojke za oko jednu trećinu. Suvremena medicina liječi rak dojke u velikom postotku bolesnica, ako se radi o najranijim stadijima bolesti. Odaziv žena na mamografiju u sklopu Programa preventivne mobilne mamografije je bio vrlo dobar. Iz navedenih rezultata se vidi da je jako visok broj žena koje su po prvi put bile na mamografiji što bi stalnom edukacijom o značaju mamografije i kontinuitetom programa trebalo izmijeniti. Treba napomenuti da u Zagrebu živi 184 621 žene starih 45 i više godina (Popis stanovništva 2001. godine.) Medicinski nalazi mamografskih snimanja sami dovoljno govore o uspješnosti Programa.

S učinkovitom prevencijom (redoviti samopregledi i redovita mamografija) bolesnice će na pregled dolaziti u ranijim stadijima te će i rezultati liječenja biti znatno bolji. Iz svega proizlazi da Program preventivne mobilne mamografije treba nastaviti.

Kontakt:

Branislava Resanović

Služba za medicinu rada i sporta

Zavod za javno zdravstvo Grada Zagreba

Mirogojska c. 16, 10000 Zagreb

e-mail: branislava.resanovic@publichealth-zagreb.hr